

КРАВЧЕНКО ОЛЬГА В'ЯЧЕСЛАВІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

ЩОДО ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОКРУЖНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ

В умовах активного реформування судової системи України питання правового статусу окружного адміністративного суду набуває особливого значення, адже це дозволяє виявити слабкі та сильні сторони у нормативному врегулюванні його правового статусу, а також окреслити роль у суспільних відносинах зі здійснення правосуддя.

Згідно зі ст. 6 Конституції України державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України. Відповідно до ст. 55 Конституції України права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Завдання суду визначені у ст. 2 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»: суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує кожному право на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією і законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [1, с. 2].

Таким чином, Закон України «Про судоустрій і статус суддів» визначає основне призначення будь-якого суду, чим є забезпечення кожній людині права на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод. Призначення суду реалізується в завданнях, що покладені на суд.

Згідно з ст. 2 КАС України, завданням адміністративного судочинства є захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень шляхом справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду адміністративних справ.

Відповідно до ст. 17 КАС України, юрисдикція адміністративних судів поширюється на правовідносини, що виникають у зв'язку зі здійсненням суб'єктом владних повноважень владних управлінських функцій, а також у зв'язку з публічним формуванням суб'єкта владних повноважень шляхом виборів та референдуму [2, с. 2, 17].

В Україні на законодавчому рівні закріплена трирівнева система адміністративної юстиції: судом першої інстанції є окружний адміністративний суд, судом другої інстанції – апеляційний адміністративний суд. Судом касаційної інстанції виступав Вищий адміністративний суд, проте нова редакція Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачає створення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного суду.

Згідно із ст. 125 Конституції, в Україні діють адміністративні суди, що мають на меті захист прав, свобод та інтересів особи у сфері публічних правових відносин.

В Кодексі адміністративного судочинства України зазначається, що адміністративний суд виступає як суд, до компетенції якого цим Кодексом віднесено розгляд і вирішення адміністративних справ (переданих на вирішення адміністративного суду публічних правових суперечок) (ст. 4)

Місцевими адміністративними судами є місцеві загальні суди як адміністративні суди та окружні адміністративні суди. Станом на 01.01.2018 р. до мережі місцевих адміністративних судів належать: Окружний адміністративний суд Автономної Республіки Крим; окружні адміністративні суди в областях, окружні адміністративні суди міст Києва та Севастополя [3, с. 372].

Існує думка, що використана в Законі назва для місцевих адміністративних судів – «окружні» – є не зовсім вдалою, оскільки суттєво ускладнює розуміння того, де саме утворюються ці суди. Плутанина ще зумовлена й тим, що адміністративні апеляційні суди, згідно з зазначеним Законом, утворюються в апеляційних округах (частина 3 статті 26). У цьому випадку, використання одно корінних слів «окружні», «округи» створило значні термінологічні труднощі не лише для пересічних громадян, а й для деяких юристів.

Також існує думка, щоб доцільно було б в майбутньому відмовитись від терміну «окружні» стосовно місцевих адміністративних судів, а назвати їх регіональними, як воно і є в дійсності. А згодом, з урахуванням кількості справ, що розглядатимуться цими судами, можна було б поступово «роздрібнювати» їх на міжрайонні, міські, і міськрайонні.

Отже, чимало питань стосовно правового статусу окружного адміністративного суду залишилось поза увагою вчених, тому можемо констатувати, що для дослідження правового статусу окружного адміністративного суду мають значення різні категорії робіт: 1) роботи, що безпосередньо стосуються судоустрою; 2) роботи, що стосуються організаційно-правових засад функціонування адміністративних судів в Україні; 3) питанням здійснення адміністративного судочинства в умовах судово-правової реформи.

Список використаної літератури:

1. Про судоустрій і статус суддів Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

2. Кодекс адміністративного судочинства України, Кодекс України; Кодекс, Закон від 06.07.2005 № 2747-IV – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

Ключові слова: суд, судоустрій, адміністративний суд, окружний адміністративний суд, судово-правова реформа.

Ключевые слова: суд, судоустройство, административный суд, окружной административный суд, судебная реформа.

Key words: court, court system, administrative court, district administrative court, legal and judicial reform.

ФОМІНА ОКСАНА ІГОРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

ДОВІРА ЯК СКЛАДОВА ВІДНОСИН МІЖ АДВОКАТОМ ТА КЛІЄНТОМ

Довіра – складна та багатогранна категорія, яка охоплює взаємовідносини між двома або більше особами, між особою та колективом, суспільством, державою або її окремими інститутами. Відповідно до тлумачного словника української мови, слово «довіра» походить від «довір'я», тобто ставлення до кого-небудь, що виникає на основі віри в чийсь правоту, чесність, щирість тощо [1]. Довірчі відносини, у свою чергу, є психологічним уособленням з іншою людиною, що здійснюється шляхом обміну значущою інформацією на основі віри в те, що в силу моральних якостей співбесідника його дії не будуть протирічити інтересам і цілям особи, що надала інформацію [2].

Питання довіри між адвокатом та клієнтом досліджувалося у працях Н.М. Бакаянної, А.М. Бірюкової, Й.Л. Бронза, Т.Б. Вільчик, С.О. Іваницького, М.А. Погорецького, О.О. Храпенко, О.Г. Яновської та ін. Незважаючи на проведені ґрунтовні дослідження, актуальність теми не зменшується через те, що, по-перше, категорія «довіра» є етичної категорією, що знаходиться на межі досліджень філософії, соціології, психології та інших наук; по-друге, продовжується реформування інституту адвокатури та чинного законодавства, яке передбачає удосконалення законодавчої регламентації принципу конфіденційності та інституту адвокатської таємниці.

Формування довірчих відносин є складним та тривалим процесом, на який може впливати ряд чинників. У найбільш загальному вигляді до таких чинників слід віднести: 1) компетентність (чинник тісно